

Још од детињства и гледања каубојских филмова, знам да су локалне бербернице и “салуни” нека од најзанимљивијих места у сваком граду. Из тих филмова сам научио да сваки каубој није морао да купује новине да би сазнао шта се дешава у свету, него да је било довољно да посети свог берберина, који би му за време бријања до у детаље испричао сваки детаљ и сваку новост која би могла да га занима.

Док сам пре пар дана седео код свог брице, пажљиво сам слушао најновије трачеве из света домаће естраде, нове вести о певалкама и њиховим пројектима, уз понеку “инсајдерску” информације и са светске сцене, везане за скоро одржани концерт Мадоне у Будви. Онда сам добио смс поруку у коме су ме обавестили да се моје име налази у фамозном Извештају о стању људских права. Прво ми је зачудило то што ме мој, добро обавештени брица није први обавестио о томе, па сам га онда питао, мислио сам да је можда крио ту информацију од мене, да ме не би узнемирио у тој деликатној ситуацији какво је шишање. Није ме зачудило што није знао за то, него што није знао ни за Хелсиншки одбор, ни за госпођу која стоји иза тога, а камоли за Извештај и све оно што раде. Онда сам му набројао још неколико имена познатих госпоја/ица из тог друштвеног “сектора” од којих није знао ни једну, иако му обавезна упућеност у локалне прилике стоји у опису радног места.

Наравно, за Хаг и хашке оптуженике је чуо, није он баш толико необавештен берберин. Тамо се, по његовом мишљењу, налазе притворени српски јунаци, заточени од стране “белосветске багре”. Гледам га, то је младић од двадесет и пет година и мислим да је просечан у сваком погледу. Што се тиче политике, не занима га пуно, важније су му друге ствари, али уме да препозна неправду. Даме које сам му споменуо би га из цуга, без размишљања, прогласиле за српског националисту. А он то није, иако би због своје личне историје и те како имао пуно право да то буде. Чак је на прошлим изборима гласао за Демократску странку и Бориса Тадића. Јер и он, добри необавештени берберин, иако са развијеним осећајем правде, хоће да иде у Европу. И хоће да живи боље.

Оно што непознате госпође и остали писци Извештаја не знају јесте да већина људи о којима су писали ипак нису националисти, барем не у оном смислу у којем они користе ту реч. У Србији национализам никад није био доминантна појава, па чак ни у време Милошевића. Да је другачије, Србија би данас била много, много већа, а ти непознати писци би свој Извештај писали или из затвора, или из далеког егзила. Озбиљна држава националиста не би дозволила да се такви писци слободно шетају и раде то што раде. Данас је Србија све мања, али и даље остаје држава која на Балкану има највише припадника националних мањина, који својим присуством обогаћују овај простор. Да је у Србији стварно толико национал-шовиниста колико их има на поменутом списку, одавно би колоне избеглица кренуле ка границама, ка околним државама. Но, и поред тога, Хелсиншком одбору није никакав проблем да гебелсовски понављају хорор-бајке о

Писмо “Хелсиншког оптуженика” са санте леда

Пише: Зоран Грбић

среда, 01 октобар 2008 10:10

српским националистима који угрожавају читав Балкан. Да је српских патриота данас више, и да их је било више током деведесетих, барем упола онолико колико је патриота (па и шовиниста) било у Хрватској, Словенији или Македонији, сигуран сам да би данас за Србију све боље изгледало, и да би Балкан био далеко стабилнији.

Разумем ја њих. И њихов професионални, а и лични, људски став. Тешко је прихватити да у Србији постоје младићи какав је брица у мом комшилуку. Потпуно необавештени гласач Демократске странке и Бориса Тадића, младић који би хтео у Европу, а који ипак сматра да је Србији учињена неправда и да је Хаг неземаљска творевина. Тешко је прихватити да шовинизам није исто што и патриотизам, што је реч за коју они не познају значење. Тешко је прихватити да српски патриота може да се активно дружи са припадницима свих осталих народа, али не може да се извињава другим народима за нешто што није крив и не може да се помири са одвајањем дела територије државе у којој живи. Не пристаје да буде на санти леда која плови океаном у време глобалног загревања. Чак и ако не зна, нити може да замисли, да постоје људи који тако виде Србију и који и поред тога с правом очекују да овде и даље буду третирани као равноправни грађани државе којој прижељкују растопљавање у топлим мору.

Желео бих да искористим прилику да се захвалим непознатим писцима извештаја, на части коју су ми указали уписивањем имена моје маленкости. Што би рекао Дуле Савић (отприлике) “поносан сам што сам тамо и забринуо бих се да нисам.”. Истовремено се извињам што је име споменуто само скромних два пута, али неко оправдање ми је да је ово тек мој први улазак на листу. То за мене преставља велику част, али исто тако и велику обавезу, јер знам да ћу у будућности морати још више и напорније да радим, не само да бих оправдао моје спомињање, него да бих се следеће године нашао тамо у ширем и озбиљнијем контексту.